

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของนักบัญชีสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ที่มีต่อการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้คือ แนวปฏิบัติทางบัญชีตามเกณฑ์คงค้างของกรมอาชีวศึกษา แนวคิดระบบสารสนเทศและระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการในองค์การคุณสมบัติของระบบสารสนเทศ และองค์ประกอบของระบบสารสนเทศ แนวคิดการพัฒนาระบบใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยบันทึกข้อมูล แนวความคิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ และแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์ภาพโดยเทคนิค SWOT analysis

ระเบียบวิธีการศึกษา มีขอบเขตประชากรศึกษาจากหัวหน้างานบัญชี และเจ้าหน้าที่งานบัญชีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 จำนวน 32 คน มีขอบเขตเนื้อหาที่มุ่งศึกษาความคิดเห็นของนักบัญชีที่มีต่อการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

สรุปผลการศึกษาพบว่าข้อมูลทั่วไปของความคิดเห็นนักบัญชีสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ที่มีต่อการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง พบว่านักบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-30ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชีราชการ1-5 ปี มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่บัญชี ทำหน้าที่จัดทำรายงานงบการเงิน จัดทำการควบคุมและตรวจสอบบัญชี อยู่ในสังกัดวิทยาลัยการอาชีพ เคยอบรมบัญชีเกณฑ์คงค้าง เข้ารับการฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Microsoft Office เช่น Excel word เริ่มจัดทำงบการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ปีคบัญชีเกณฑ์คงค้าง 1 ครั้ง นักบัญชีส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงานของนักบัญชียังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ปัญหาด้านการกระบวนกรจัดทำบัญชีเกณฑ์คงค้าง อยู่ในระดับมาก

สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของนักบัญชีในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

นักบัญชีในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 จำนวน 32 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 96.90 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 65.60 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 62.50 มีประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชีราชการ 1-5 ปี ร้อยละ 68.80 อยู่ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัญชี

ร้อยละ 34.40 ทำหน้าที่จัดทำรายงานงบการเงิน ความคุมและตรวจสอบบัญชี ร้อยละ 93.80 สังกัดวิทยาลัยการอาชีพ ร้อยละ 43.80 เคยอบรมบัญชีเกณฑ์คงค้าง ร้อยละ 68.80 เคยเข้ารับการฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Microsoft Office เช่น Excel word ร้อยละ 56.30 เริ่มจัดทำงบการเงินตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 90.60 และได้ปีบัญชีเกณฑ์คงค้าง 1 ครั้ง ร้อยละ 87.50

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

นักบัญชีในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 92.73 เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า นักบัญชีมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสมุดและทะเบียนที่ใช้ในการบันทึกบัญชี คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา เรื่องเอกสารขั้นต้นที่ใช้ในการบันทึกบัญชี คิดเป็นร้อยละ 93.80 และเรื่องรายงานต่าง ๆ ที่ใช้ในระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง คิดเป็นร้อยละ 84.40

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงานของนักบัญชี

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงานของนักบัญชี ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 45.60 แสดงว่านักบัญชีส่วนใหญ่ เห็นว่าการปฏิบัติงานโดยรวมยังไม่ประสบผลสำเร็จและเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จได้แก่ นักบัญชีส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งาน โปรแกรมสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 87.50 ขาดการสนับสนุนจากครูผู้สอนบัญชีในสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.50 และจำนวนบุคลากรในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างยังไม่เพียงพอ ร้อยละ 59.40

ปัญหาของการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

ด้านกระบวนการ ในภาพรวมพบว่า ปัญหาการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีเอกสารประกอบใบสำคัญการบันทึกบัญชีมากเกินไปมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22. รองลงมา จัดทำสมุดและทะเบียนมากเกินไปมีค่าเฉลี่ย 3.97 ระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน มีค่าเฉลี่ย 3.69 ออกรายงานการเงินได้ช้าไม่ทันเวลาผิดพลาดอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.53 และทำการตรวจสอบความถูกต้องได้ยาก อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.28

ด้านคู่มือ ในภาพรวมพบว่า ปัญหาด้านคู่มือการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหา คู่มือไม่ครบถ้วน มีตัวอย่างน้อยเกินไป

มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.06 รองลงมา คู่มือไม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 2.75 คู่มืออ่านแล้วเข้าใจยาก มีค่าเฉลี่ย 2.63 คู่มือไม่ละเอียด ช่างแก่การค้นหา มีค่าเฉลี่ย 2.56 และ ไม่มีคู่มือ มีค่าเฉลี่ย 2.44

ด้านสนับสนุนจากผู้บริหารและครูผู้สอน ในภาพรวมพบว่า ปัญหาด้านสนับสนุนจากผู้บริหารและครูผู้สอน มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.83 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูผู้สอนไม่สนใจในการแก้ปัญหาด้านบัญชีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.25 รองลงมาไม่ได้รับการสนับสนุนจากครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ย 2.97 ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญทางด้านบัญชี มีค่าเฉลี่ย 2.78 ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ย 2.63 และไม่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์และงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 2.56

ด้านเทคโนโลยี ในภาพรวมพบว่าปัญหาด้านเทคโนโลยี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่มีโปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านการบัญชีมาช่วยในการปฏิบัติงานและการออกรายงานต่าง ๆ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.66 รองลงมาเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เพิ่มขีดความสามารถไม่ได้ มีค่าเฉลี่ย 3.19 คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 3.09 คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เก่าไม่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.03 และไม่มีคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ช่วยในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 2.84

ด้านบุคลากร ในภาพรวมพบว่าปัญหาด้านบุคลากร มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักบัญชีมีจำนวนน้อยแต่ปริมาณงานที่ปฏิบัติมากเกินไปมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.50 รองลงมา ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นกับผลตอบแทนที่ได้รับน้อยเกินไป มีค่าเฉลี่ย 4.25 นักบัญชีไม่มีความรู้และไม่ได้รับการพัฒนาด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.31 นักบัญชีไม่ได้เข้ารับการอบรม มีค่าเฉลี่ย 2.94 นักบัญชีขาดการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ เช่น การเงินและพัสดุ มีค่าเฉลี่ย 2.44 และนักบัญชีไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง มีค่าเฉลี่ย 2.06

สรุป ปัญหาของการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง พบว่า ปัญหาของการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าในด้านกระบวนการมีปัญหามากที่สุด รองลงมาด้านเทคโนโลยี ด้านบุคลากร ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารและครูผู้สอน และด้านคู่มือ

**ความสัมพันธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงาน และข้อเปรียบเทียบระหว่างปัญหา
ด้าน การจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง**

ความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมที่ช่วยในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ด้วยมือ โดยรวม
ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 81.25 ใช้ MS. Word ร้อยละ 12.50 และ Access ร้อยละ 6.25

เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้โปรแกรม MS. Word MS. Excel Access ในการจัดทำ
บัญชี พบว่า

ระดับการศึกษา นักบัญชีที่มีระดับการศึกษา ปวท. ปวส. ใช้โปรแกรม MS. Excel จำนวน
ร้อยละ 25 MS. Word ร้อยละ 12.50 ปริญญาตรี ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 46.88 MS.
Word ร้อยละ 9.37 Access ร้อยละ 6.25 และ ปริญญาโท ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 9.37

ประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชีราชการ นักบัญชีที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี จะใช้
โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 53.13 MS. Word ร้อยละ 12.50 Access ร้อยละ 3.12 นักบัญชีที่มี
ประสบการณ์ 6 - 10 ปี ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 3.12 Access ร้อยละ 3.13 ผู้ที่มีประสบ
การณ์ 11-15 ปี ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 6.25 ประสบการณ์ 16-20 ปี ใช้โปรแกรม MS.
Excel ร้อยละ 12.50 ประสบการณ์ 21-25 ปี ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 3.12 และ ประสบ
การณ์มากกว่า 25 ปี ร้อยละ 3.13

ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์อัตราจ้าง ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 18.75 MS. Word ร้อย
ละ 3.12 โปรแกรม Access ร้อยละ 3.13 เจ้าหน้าที่บัญชีใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 28.13
โปรแกรม MS. Word ร้อยละ 6.25 เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชี 2 - 5 ใช้โปรแกรม MS. Excel
ร้อยละ 9.38 โปรแกรม Access ร้อยละ 3.12 อาจารย์ 1 ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 9.37
และอาจารย์ 2 ใช้ โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 15.62 โปรแกรม MS. Word ร้อยละ 3.13

หน่วยงานที่สังกัดวิทยาลัยเทคนิค ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 25.00 วิทยาลัยอาชีว
ศึกษา ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 12.50 วิทยาลัยสารพัดช่าง ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ
6.25 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 6.25 MS. Word ร้อยละ
6.25 วิทยาลัยการอาชีพ ใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 31.25 โปรแกรม MS. Word ร้อยละ
6.25 โปรแกรม Access ร้อยละ 6.25.

การได้รับการอบรมการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง นักบัญชีที่เคยได้เข้ารับการอบรม
การใช้โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 25.00 โปรแกรม MS. Word ร้อยละ 3.12 โปรแกรม Access
ร้อยละ 3.12 นักบัญชีที่ไม่เคยอบรม ใช้ โปรแกรม MS. Excel ร้อยละ 56.25 ใช้โปรแกรม MS.
Word ร้อยละ 9.38 ใช้โปรแกรม Access ร้อยละ 3.13

การเปรียบเทียบของปัญหาในด้านต่างๆ ในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างจำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

ปัญหาในด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านเทคโนโลยี และด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง

จากการเปรียบเทียบของปัญหาในด้านต่างๆ ในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างจำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด พบว่า ภาพรวมหน่วยงานที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.52 รองลงมา วิทยาลัยการอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.25 วิทยาลัยเทคนิค มีค่าเฉลี่ย 3.00 วิทยาลัยอาชีวศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.08 และวิทยาลัยสารพัดช่างมีค่าเฉลี่ย 2.80 อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมีปัญหามากที่สุดในทุกด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ย 4.25 รองลงมาด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย 3.85 และด้านการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา

ส่วนวิทยาลัยการอาชีพมีปัญหามากที่สุดในด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ย 3.74 และด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย 3.48

วิทยาลัยอาชีวศึกษา มีปัญหาในด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ย 3.60 และด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย 3.50

การเปรียบเทียบข้อปัญหาในด้านต่าง ๆ ในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างจำแนกตามปีที่เริ่มดำเนินการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

ปัญหาด้านต่างๆ ในภาพรวมในระยะเวลา 2 ปี ที่จัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง จะมีปัญหาในด้านกระบวนการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.59 รองลงมาด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 3.48 และด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย 3.08 และ ปี พ.ศ.2546 มีปัญหามากกว่า ปี 2547 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า

ในปี พ.ศ. 2546 คือปีที่เริ่มปฏิบัติจะมีปัญหาในด้านกระบวนการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.77 รองลงมา ด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย 3.42 ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 3.19

ในปี พ.ศ. 2547 มีปัญหาในด้านบุคลากรในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 3.77 รองลงมาด้านกระบวนการและด้านคู่มือ มีค่าเฉลี่ย 3.40

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักบัญชีสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ที่มีต่อการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง พบว่า นักบัญชีส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง นักบัญชีมีความรู้สึกกลัวต่อการเปลี่ยนแปลงโดยเฉลี่ย ซึ่งได้สอดคล้องกับแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ (อ้างในอาณัติ เทียนศรี, 2546 : 23-24) ที่ว่า ปัจจัยภายในตัวของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่มที่สร้างการต่อต้านบุคคลเหล่านี้จะไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากมีความเชียวคร้านที่จะต้องเรียนรู้วิธีการทำงานใหม่ ๆ รู้สึกลำบากที่จะเรียนรู้ ทำให้เกิดความสับสนและหวาดกลัว เนื่องจากไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีดังเช่น นักบัญชีในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ที่ไม่คุ้นเคยต่อการจัดทำบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี ซึ่งเห็นได้จากผลการศึกษาว่า นักบัญชีส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง พบว่า นักบัญชีส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงานของนักบัญชีพบว่า ความสามารถของบุคลากรในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากจำนวนบุคลากรมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า นักบัญชีส่วนใหญ่ เห็นว่าการปฏิบัติงานโดยรวมยังไม่ประสบความสำเร็จและเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จได้แก่ นักบัญชีส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การใช้งาน โปรแกรมสำเร็จรูป ขาดการสนับสนุนจากครูผู้สอนบัญชีในสถานศึกษา และจำนวนบุคลากรในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างยังไม่เพียงพอ เนื่องจากส่วนใหญ่ นักบัญชีจัดทำบัญชีด้วยมือ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านบัญชี การจัดทำบัญชีจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการออกรายงานงบการเงินด้วยโปรแกรม MS. Excel เท่านั้น และมีเพียงบางสถานศึกษาที่ได้นำโปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านบัญชีมาใช้ และไม่สามารถนำเสนองบการเงินตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด นอกจากนี้การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนและคู่มือที่ไม่ให้รายละเอียดครบถ้วนย่อมเป็นสาเหตุแห่งความไม่ประสบความสำเร็จในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

การวิเคราะห์ปัญหาของการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

ปัญหาด้านกระบวนการ พบว่าเอกสารประกอบใบสำคัญการบันทึบบัญชีมีมากเกินไปมากที่สุด มีการจัดทำสมุดและทะเบียนมากเกินไป ระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน

ซ้อน เข้าใจยาก ออกรายงานการเงินได้ช้า ไม่ทันเวลา ผิดพลาดอยู่เสมอ และ ทำการตรวจสอบความถูกต้องได้ยาก ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากวิธีเกณฑ์คงค้างต้องมีการจัดทำงบการเงิน จำเป็นต้องมีเอกสารเพิ่มเติม หากได้รับการพัฒนานำโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ อาจช่วยลดปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นได้ และ ทำให้นักบัญชีมีความสุขกับการทำงาน และ ไม่มีความรู้สึกกลัวต่อการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่เกิดขึ้น และรัฐบาลจะได้ข้อมูลที่สะท้อนภาพที่แท้จริง ได้ดีกว่าระบบเกณฑ์เงินสด สอดคล้องกับนโยบายแนวทางการปรับเปลี่ยนระบบบัญชีส่วนราชการ จากเกณฑ์เงินสดเข้าสู่เกณฑ์คงค้างที่ว่า ระบบบัญชีตามเกณฑ์เงินสด ไม่สามารถให้ข้อมูลต้นทุนที่แท้จริงของการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม และเพียงพอแก่ระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างให้ข้อมูลที่แท้จริงครบถ้วน

ปัญหาด้านเทคโนโลยี พบว่าปัจจุบันนักบัญชีจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างด้วยมือ ทำให้มีปัญหาด้านการปฏิบัติงาน ปัจจัยที่จะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพนั้น ควรมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดทำบัญชี เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านบัญชีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและ ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือช่วยในการทำงาน จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ เช่น คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ช่วยในการทำงานเพิ่มขีดความสามารถไม่ได้ ไม่พอเพียง เก่า ไม่มีคุณภาพจากสาเหตุต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คงค้าง หากผู้บริหารสถานศึกษาได้แก้ไขปรับปรุงหาทางเพื่อพัฒนาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิมทำให้นักบัญชีทำงาน ได้เสร็จทันเวลาตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธีรา (2545) ที่ว่า การทำบัญชีด้วยระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างยังมีข้อจำกัด เนื่องจากเป็นวิธีที่จัดทำด้วยมือ อาจเกิดความล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการใช้ อาจเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอาณัติ เทียนศรี (2546) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จพบว่า มีคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ให้มีความเร็วสูง สามารถแสดงผลรูปแบบรายงานได้รวดเร็ว ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ใช้ การประมวลผลมีความรวดเร็วถูกต้องครบถ้วน จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องมีจำนวนเพียงพอกับงาน ซึ่งนักบัญชีในสถาบันการอาชีวศึกษาขาดปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จด้านเทคโนโลยี เหล่านั้น จึงปฏิบัติงานได้ล่าช้า ส่งงบการเงินไม่ทันเกิดข้อผิดพลาดอยู่เสมอ คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ก็มีไม่เพียงพอ เป็นต้น

ปัญหาด้านบุคลากร ปัจจุบันนักบัญชีต้องการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง ปัญหาด้านบุคลากรในสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสำคัญงานการบัญชี นักบัญชีมีจำนวนน้อยแต่ปริมาณงานที่ปฏิบัติมากขึ้นไป ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นกับผลตอบแทนที่ได้รับน้อยเกินไป นักบัญชีไม่มีความรู้และไม่ได้รับการพัฒนาด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีใหม่ๆ นักบัญชีไม่ได้เข้ารับการอบรม นักบัญชีขาดการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ เช่น การเงินและพัสดุ นักบัญชีไม่มีความรู้ความเข้าใจระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง นักบัญชีส่วนใหญ่ไม่ได้การอบรมและพัฒนา

เท่าที่ควร ส่วนกลางจัดให้มีการฝึกอบรมน้อยเกินไป ทำให้ไม่รู้กฎระเบียบ การปฏิบัติงานที่ถูกต้อง หน่วยงานมีพนักงานน้อยเกินไป ทำหน้าที่แทนกันไม่ได้ ไม่มีคณะทำงานมาช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาในการทำงาน ปัญหาเหล่านี้ฝ่ายบริหารสถานศึกษาควรให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ช่วยจัดให้องค์กรมีการทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพ หากฝ่ายบริหารไม่ให้ความสำคัญในด้านการบัญชีผู้ปฏิบัติงานบัญชีย่อมมีความกลัว ต่อการเปลี่ยนแปลงจากระบบเกณฑ์เงินสดมาเป็นเกณฑ์คงค้างยิ่งขึ้น และถ้าได้รับการสนับสนุนให้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง หรือมีการสัมมนาทางการบัญชีเกณฑ์คงค้างอยู่เป็นประจำมีคณะกรรมการช่วยเหลือ ทำให้นักบัญชีสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมีกำลังใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานของรักชนก ชูยกปิ่น (2546) ที่ว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรคือบริษัทควรมีการจัดอบรมผู้ใช้ระบบให้มีความรู้พื้นฐานคอมพิวเตอร์ รวมทั้งอบรมผู้ใช้ระบบให้มีความชำนาญมาก หากนักบัญชีได้เข้ารับการอบรมอย่างสม่ำเสมอ ย่อมทำให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ และก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปัญหาด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้ปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองนโยบายปฏิรูประบบราชการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานภาครัฐ โดยใช้ข้อมูลทางการเงินในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ของงบประมาณ ในภาพรวมพบว่าปัญหาด้านสนับสนุนจากผู้บริหารและครูผู้สอน ครูผู้สอนไม่สนใจในการแก้ปัญหาด้านบัญชี ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญทางด้านบัญชี และไม่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์และงบประมาณ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษานำงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ไปพัฒนาด้านที่จำเป็นเร่งด่วนเสียก่อน สำหรับครูผู้สอนที่ไม่สนใจในการแก้ปัญหาดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่างานด้านการสอนของครูมีมากเกินไป ทำให้ขาดความเอาใจใส่ต่อระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ครูผู้สอนบัญชีบางคนไม่มีหน้าที่และไม่มีความรู้ก็ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือได้

ปัญหาด้านคู่มือ นักบัญชีมีปัญหาด้านคู่มือการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างได้แก่ คู่มือไม่ครบถ้วน มีตัวอย่างน้อยเกินไปมากที่สุด รองลงมา คู่มือไม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คู่มืออ่านแล้วเข้าใจยาก คู่มือไม่ละเอียด ยกแก่การค้นหา และ ไม่มีคู่มือ ปัญหาด้านนี้กรมบัญชีกลางควรให้ความสำคัญและสอบถามผู้ใช้คู่มืออย่างสม่ำเสมอ หากมีการสัมมนา อบรมเชิงปฏิบัติการเป็นประจำก็จะลดปัญหาด้านคู่มือด้วยเช่นกัน

ปัญหาจากการเปรียบเทียบพิจารณารายละเอียดจําแนกตามข้อมูลทั่วไปกับปัญหาการจัดทำบัญชีเกณฑ์คงค้าง นักบัญชีสถาบันการอาชีวศึกษานำโปรแกรม MS.Excel มาช่วยในการทำงานในด้านการจัดทำบัญชีเกณฑ์คงค้างด้วยมือ เนื่องจาก โปรแกรม MS.Excel สะดวกในการคำนวณตัวเลข

ในการออกงบการเงินเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และจากการสำรวจพบว่านักบัญชีส่วนใหญ่ผ่านการอบรมโปรแกรมนี้นี้มาแล้ว

หน่วยงานที่มีปัญหามากที่สุดในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างได้แก่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี รองลงมา วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยสารพัดช่าง การที่สถานศึกษาสังกัดวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีส่วนใหญ่ไม่มีครูด้านบัญชี พนักงานส่วนใหญ่เป็นอัตราจ้าง ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนโยกย้ายงานอยู่ประจำ ส่วนวิทยาลัยอาชีพ บุคลากรภายในสถานศึกษามีน้อยไม่ได้รับการขยายอัตรา ไม่ได้รับพัฒนาด้านการจัดทำบัญชี ไม่ได้เข้ารับการอบรมเนื่องจากได้รับงบประมาณน้อยมีไม่เพียงพอที่จะส่งนักบัญชีไปเข้ารับการอบรม และอัตรากำลังในการปฏิบัติงานก็ไม่ได้รับการขยาย มีบุคลากรจำนวนจำกัด ทำให้นักบัญชีปฏิบัติงานมากเกินไปซึ่งรับผิดชอบด้านการสอนและการจัดทำบัญชีทำหน้าที่หลายด้าน จึงทำให้การปฏิบัติงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ได้รับการสนับสนุนน้อยเกินไป ดังนั้นจึงไม่สามารถจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีขีดความสามารถสูงขยายขีดความสามารถได้ และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานล้าสมัยเกินไป การที่จะประสบผลสำเร็จในการจัดทำบัญชี จะต้องสอดคล้องกับแนวคิด รองศาสตราจารย์ ณาภรณ์ เชียงใหม่ (2547) การศึกษาความเป็นไปได้ ของการนำระบบบัญชีใหม่เข้าใช้งาน วัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการวางระบบใหม่ โดยศึกษาด้านเศรษฐกิจและการเงิน การประยุกต์ใช้งาน ด้านเทคนิคและเทคโนโลยีและระยะเวลาในการพัฒนาระบบ ขั้นตอนการศึกษาจะครอบคลุมถึงการวิเคราะห์ปัญหาของระบบในปัจจุบันและความต้องการของระบบใหม่ รวมทั้งศึกษาทางเลือกที่เป็นไปได้ ท้ายที่สุดควรจะเสนอทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดโดยพิจารณาถึงการลงทุน ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์ที่ได้รับ ขอบเขตของงาน ขั้นตอนและระยะเวลาในการพัฒนาจัดทำรายงานนำเสนอต่อผู้บริหารขององค์กร เพื่อขออนุมัติเงินลงทุนและกำลังคนในการดำเนินงานต่อไป สำหรับทางเลือกระบบซอร์ฟแวร์อาจจะพัฒนาขึ้นเอง หรือจัดซื้อระบบที่เหมาะสมจากองค์การธุรกิจอื่น หรือผู้ขายซอร์ฟแวร์ หรือจ้างผู้อื่นพัฒนาได้ ดังนั้นสถานศึกษาที่สังกัดวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี และวิทยาลัยการอาชีพ นักบัญชีควรจัดทำรายงานนำเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่ออนุมัติงบประมาณดำเนินงานเพื่อนำไปพัฒนางานด้านจัดทำบัญชีให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การเปรียบเทียบข้อปัญหาในด้านต่าง ๆ ในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง จำแนกตามปีที่เริ่มดำเนินการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ปัญหาในด้านต่าง ๆ ในภาพรวมในระยะเวลา 2 ปี ที่จัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง จะมีปัญหาในด้านกระบวนการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านบุคลากรด้านเทคโนโลยี และ ปี พ.ศ.2546 มีปัญหามากกว่า ปี 2547 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า

ในปี พ.ศ. 2546 คือปีที่เริ่มปฏิบัติจะมีปัญหาในด้านกระบวนการมากที่สุด รองลงมา ด้านเทคโนโลยี ด้านบุคลากร ในปี พ.ศ. 2547 มีปัญหาในด้านบุคลากรในการปฏิบัติ รองลงมาด้านกระบวนการ และด้านคู่มือ เนื่องจากการดำเนินงานปีแรกยอมทำให้นักบัญชีมีปัญหาด้านกระบวนการ เนื่องมาจากสาเหตุที่ไม่รู้ว่าขั้นตอนการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างจะเป็นอย่างไร ไม่มีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเหลือ บางครั้งบุคลากรที่เข้าร่วมอบรมยังไม่เข้าใจเท่าที่ควรเพราะมีการอบรมเพียงครั้งเดียวจึงทำให้การจัดทำปี 2546 มีปัญหา มากกว่าปี 2547 ส่วนใน ปี 2547 นักบัญชีได้ผ่านการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมาแล้ว 1 ปี ย่อมรู้แนวทางในการปฏิบัติงาน ดังนั้นปัญหาด้านกระบวนการ และปัญหาด้านคู่มือ จึงไม่ใช่ปัญหาที่พบในปี 2547 แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในปี 2547 พบว่ามีปัญหาด้านบุคลากรมากที่สุด การที่บุคลากรมีปัญหา นี้ อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรบางสถานศึกษาไม่ค่อยได้เข้ารับการอบรม สถานศึกษาบางแห่งที่ส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมแต่บุคลากรผู้นั้นลาออกไปทำงานที่อื่นทำให้บุคลากรที่เข้ามาจัดทำบัญชีต่อเกิดปัญหา เนื่องจากไม่เคยเข้ารับการอบรมจึงเป็นปัญหาของด้านบุคลากร สำหรับบางวิทยาลัยมีนักบัญชีที่ได้จัดทำมาแล้วเมื่อได้ปฏิบัติและไม่สามารถจัดทำบัญชีเสร็จทันเวลา มีความกังวลใจ การจัดทำบัญชีมีปัญหา แก้ไขปัญหาไม่ได้ ทำให้นักบัญชีผู้นั้นลาออกไปทำหน้าที่อย่างอื่น จึงทำให้มีปัญหาด้านบุคลากรเช่นกัน

ข้อค้นพบ

1. จากการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านเอกสาร สมุด ทะเบียน และรายงานต่างๆ นักบัญชีมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก หากนักบัญชีไม่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเอกสาร สมุด ทะเบียน และรายงานต่าง ๆ แล้วยอมไม่สามารถจัดทำบัญชีได้ นักบัญชีส่วนใหญ่จะทำบัญชีเริ่มตั้งแต่จัดเตรียมเอกสาร บันทึกสมุดขึ้นต้น สมุดขึ้นปลาย และจัดทำงบการเงิน

2. นักบัญชีส่วนใหญ่กลัวการเปลี่ยนแปลงระบบเกณฑ์เงินสดมาเป็นเกณฑ์คงค้าง เนื่องจากมีแรงต้านและเคยชินกับการทำงานเหมือนเดิม ไม่อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ศึกษาร้านและไม่ต้องการที่จะเรียนรู้วิธีการทำงานใหม่ๆ ดังทฤษฎี HCI เพราะปัจจัยภายในตัวของนักบัญชีแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มสร้างการต่อต้านทำให้รู้สึกลำบากที่จะเรียนรู้แต่มีส่วนน้อย ซึ่งได้แก่นักบัญชีรุ่นใหม่ที่ไมกลัวการเปลี่ยนแปลงซึ่งนักบัญชีเหล่านั้นต้องการให้การทำงานมีประสิทธิภาพกว่าเดิม เพราะคิดว่าการเปลี่ยนแปลงยอมมีข้อดีมากกว่าข้อเสียชอบการเปลี่ยนแปลงได้เรียนรู้เทคนิคใหม่ ๆ และคิดว่าระบบใหม่จะมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเหลือทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพกว่าเดิม

3. นักบัญชีที่อาวุโสเกิดความเบื่อหน่ายหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากกลุ่มเหล่านี้ไม่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์มองไม่เห็นความสำคัญของคอมพิวเตอร์จึงทำให้มีความเห็นต่างกัน

4. สถานศึกษาที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีถูกจำกัดให้ใช้แบบฟอร์ม กรมบัญชีกลาง

เท่านั้น ทำให้ต้องเสียเวลานำ Print out เหล่านั้นมาพิมพ์ใส่แบบฟอร์มที่กำหนด ทำงานซ้ำซ้อน

5. สถานศึกษาบางแห่งที่ได้นำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ สามารถสร้างระบบเครือข่ายภายในงานด้านบัญชี การเงิน และพัสดุ ทำให้นักบัญชีสามารถจัดปฏิบัติงานทางด้านบัญชี ได้ถูกต้องรวดเร็ว และทันเวลา การที่จะนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ ควรศึกษาระบบให้ดีกว่า ก่อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาระบบใช้คอมพิวเตอร์ช่วยบันทึกข้อมูล รองศาสตราจารย์ ดร. ภาณุ ธรรม เชียงใหม่ (2547) มีวงจรพัฒนาระบบบัญชีหลายขั้นตอนเช่น ขั้นตอนศึกษาความเป็นไปได้ การทำงานระบบงานใหม่ ออกแบบลักษณะการใช้โปรแกรมและรูปแบบรายงานออกแบบระบบ การพัฒนาโปรแกรมการทดสอบระบบ การติดตั้งระบบ และดูแลรักษาซึ่งขั้นตอนออกแบบรายงานนี้ หากสถานศึกษาแห่งนั้นได้ทำการวิเคราะห์ระบบให้ดีแล้วย่อมไม่มีปัญหาด้านแบบฟอร์มที่เกิดขึ้น อย่างแน่นอน ผลทำให้สถานศึกษาแห่งนั้นสามารถจัดทำตามกรมบัญชีกลางกำหนดได้ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีสถาบันการอาชีวศึกษาตามระบบเกณฑ์คงค้าง

ข้อเสนอแนะ

1. ให้การศึกษาอบรมแก่นักบัญชีสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ด้านเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีเพิ่มเติม
2. สนับสนุนให้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ วางระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์เชื่อมโยงข้อมูลทางการเงินระหว่างหน่วยงาน และกรมบัญชีกลางควรมานำโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยต้องมีการศึกษาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีที่นำมาใช้ให้ละเอียดก่อนการใช้งานจริง ตาม ทฤษฎีขั้นตอนการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้จัดทำบัญชี
3. ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักบัญชี ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาด้าน การปฏิบัติงานบัญชี
4. จัดตั้งคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญคอยให้ความช่วยเหลือเวลามีปัญหา
5. จัดสัมมนาอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องเพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาที่นักบัญชีพบ
6. ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานด้านบัญชี
7. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักบัญชีเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางระบบบัญชี และ จัดทำ จัดหา จัดซื้อ Soft ware มาใช้ในการปฏิบัติงานด้านบัญชี
8. สนับสนุนเบิกค่าปฏิบัติงานล่วงเวลาให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี และตั้งอัตราค่าจ้าง พนักงานบัญชีเพิ่มเติม

ข้อจำกัด

เนื่องจากสถานศึกษาบางแห่ง มีปัจจัย ปัญหา สภาพความพร้อมด้านเทคโนโลยี บุคลากร และได้รับการจัดสรรงบประมาณ แตกต่างกัน ลักษณะการปฏิบัติงานด้านบัญชีเกณฑ์คงค้างในแต่ละแห่งก็จะมีปัญหาแตกต่างกันไปด้วย สถานศึกษาที่เก็บข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ดังนั้นความคิดเห็นของนักบัญชีต่าง ๆ ย่อมมีความแตกต่างกับสถาบันอื่น และผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ในภาพรวม ของนักบัญชีในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 เท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ศึกษาความคิดเห็นของการจัดทำบัญชีเกณฑ์คงค้างกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น
2. เพิ่มตัวอย่างในการศึกษามากขึ้น จะทำให้ได้ข้อมูลในภาพรวมที่ชัดเจนมากขึ้น
3. เปรียบเทียบการจัดทำบัญชีเกณฑ์คงค้างระหว่างหน่วยงานที่มีลักษณะแตกต่างกัน